

THE EFFECTIVENESS OF STATE WELFARE CARD POLICY IMPLEMENTATION A CASE STUDY OF U-THIS ANUSORN COMMUNITY BANG KHEN DISTRICT KRUNGTHEP MAHA NAKORN (BANGKOK)

Nontapat SAWATPANICH^{1*}

1 Graduate College of Management, Sripatum university, Thailand; Nontapat.swpn@gmail.com
(Corresponding Author)

ARTICLE HISTORY

Received: 2 June 2023

Revised: 21 June 2023

Published: 3 July 2023

ABSTRACT

The purpose of this research was to study 1) the level of effectiveness of the implementation of the state welfare card policy. A case study of Uthis Anusorn Community, Bang Khen District, Bangkok 2) People's level of knowledge and understanding toward the government welfare card policy and 3) to compare the effectiveness of the implementation of the government welfare card policy classified by personal factors. The results of the study revealed that 1) the level of effectiveness of the implementation of the state welfare card policy. This study was quantitative research. Samples used for the study were 190 people of Uthis Anusorn Community who hold the state welfare card. Questionnaires were used as an instrument to collect data. Statistics used to analyze data were Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation. T-test and One-way ANOVA or F-test were used for hypothesis testing.

The finding revealed that. 1) A case study of Uthis Anusorn Community, Bang Khen District, Bangkok was at a high level. 2) The level of people's knowledge and understanding towards the state welfare card policy. 3) Comparative analysis of the effectiveness of the implementation of the state welfare card policy of people who hold the state welfare card. Uthis Anusorn Community, Bang Khen District, Bangkok There was a statistically significant difference at the .05

Keywords: Government welfare card, Productivity, Card holder

CITATION INFORMATION: Sawatpanich, N. (2023). The Effectiveness of State Welfare Card Policy Implementation: A Case Study of U-This Anusorn Community, Bang Khen District, Krungthep Maha Nakorn (Bangkok). *Procedia of Multidisciplinary Research*, 1(7), 28

ประสิทธิผลการนำนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาชุมชน อุทิศอนุสรณ์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

นนทพัทธ์ สวัสดิ์พาณิชย์^{1*}

1 วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม; Nontapat.swpn@gmail.com
(ผู้ประพันธ์บทความ)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับประสิทธิผลการดำเนินการนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมาปฏิบัติ กรณีศึกษาชุมชนอุทิศอนุสรณ์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร 2) ศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ และ 3) เปรียบเทียบประสิทธิผลการดำเนินการนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ในชุมชนอุทิศอนุสรณ์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำนวน 190 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในส่วนการทดสอบสมมติฐานใช้ ค่า T-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ANOVA) F-test

ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับประสิทธิผลการดำเนินการนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมาปฏิบัติ กรณีศึกษาชุมชนอุทิศอนุสรณ์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก 2) ระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ อยู่ในระดับมาก และ 3) ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบประสิทธิผลการดำเนินการนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ชุมชนอุทิศอนุสรณ์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ, ประสิทธิภาพ, ผู้ถือบัตร

ข้อมูลการอ้างอิง: นนทพัทธ์ สวัสดิ์พาณิชย์. (2566). ประสิทธิผลการดำเนินการนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ มาปฏิบัติ: กรณีศึกษาชุมชนอุทิศอนุสรณ์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 1(7), 28

บทนำ

ปัญหาทางเศรษฐกิจในระดับครัวเรือน ที่ประชาชนในประเทศกำลังประสบปัญหาไม่ว่าจะเป็นปัญหาหนี้สิน ปัญหารายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ ปัญหาการตกงาน ปัญหาที่กล่าวไว้ข้างต้น ล้วนเป็นปัญหาที่ประชาชนในประเทศส่วนใหญ่กำลังประสบปัญหาดังกล่าวอยู่ ซึ่งจะนำไปสู่ภาวะยากจนของประชาชนในประเทศ โดยสถิติรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือนทั่วราชอาณาจักรย้อนหลัง พบว่า ปี พ.ศ.2560 รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือน 26,946.43 บาท ปี พ.ศ.2562 รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือน 26,018.42 บาท ปี พ.ศ.2564 รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือน 27,352.00 บาท ในขณะที่รายจ่ายเฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือนทั่วราชอาณาจักรย้อนหลัง พบว่า ปี พ.ศ.2560 รายจ่ายเฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือนทั่วราชอาณาจักร คือ 21,436.50 บาท ปี พ.ศ.2562 รายจ่ายเฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือนทั่วราชอาณาจักร 20,742.12 บาท ปี พ.ศ.2564 รายจ่ายเฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือนทั่วราชอาณาจักร 21,616.00 บาท (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2564) ปัจจุบันยังพบประชาชนที่ความยากจนอยู่เป็นจำนวนมาก จากการสำรวจข้อมูลของระบบ TPMAP (THAI PEOPLE MAP AND ANALYTICS PLATFORM) พบว่า มีจำนวน “คนจน” ในประเทศไทยอยู่จำนวน 1,025,782 คน จากการสำรวจข้อมูลจากประชากรจำนวน 36,103,806 คน โดยพิจารณาจากข้อมูล 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสุขภาพ 2) ด้านชีวิตความเป็นอยู่ 3) ด้านการศึกษา 4) ด้านรายได้ 5) ด้านการเข้าถึงการบริการของรัฐ จากจำนวนคนจนที่ปรากฏในข้างต้นทำให้รัฐต้องหันมาสนใจที่จะแก้ปัญหาความยากจนภายในประเทศ เพราะปัญหาดังกล่าว สร้างผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศรวมถึง ประชาชนไม่สามารถมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีตามที่ควรจะเป็นได้ ในอดีตประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศประกอบอาชีพเกษตรกรรม ประเทศมีรายได้หลักมาจากการส่งออกผลผลิตทางเกษตรกรรมโดยเฉพาะข้าว ต่อมาได้มีการเข้ามาของอุตสาหกรรม ทำให้บริบททางเศรษฐกิจของประเทศนั้นเปลี่ยนไป ประชาชนจำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาวะปัจจุบันของประเทศ จากการที่อุตสาหกรรมเริ่มเข้ามามีบทบาทในเศรษฐกิจของประเทศมากขึ้น (ธนพล สราญจิตร, 2558) ส่งผลกระทบบอย่างหนักต่อชาวเกษตรกร ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ดังนั้น ประชาชนจึงจำเป็นต้องหันมาพึ่งพาการได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ และรัฐต้องหันมาให้ความสนใจต่อประชาชนกลุ่มเปราะบางด้านความยากจนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากหากปล่อยทิ้งจะช่วยเหลือประชาชนกลุ่มดังกล่าว จะมีผลกระทบอย่างยิ่งต่อโครงสร้างทางสังคม โดยเฉพาะทางเศรษฐกิจของประเทศ จากข้อมูลข้างต้นทำให้เห็นได้ว่า นโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เป็นอีกนโยบายหนึ่งของรัฐบาลที่มุ่งหวังให้ความยากจน หมดไปจากประเทศ ประชาชนมีความอยู่ดี กินดี แบบมีคั้ง ยั่งยืน ตามที่กระทรวงการคลังได้เสนอแนวทางให้การช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อยผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ สำคัญของการจัดทำแนวทางการจัดพระราชรัฐสวัสดิการรัฐ จะเห็นได้ว่า มีประชาชนจำนวนมากสนใจที่จะเข้าร่วมโครงการดังกล่าว เนื่องจาก ต้องการได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ กรุงเทพมหานคร เป็นเมืองหลวงของประเทศไทย เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ และโครงสร้างระบบราชการของประเทศ ประชาชนส่วนใหญ่มีความเป็นอยู่ที่ดี ด้วยเหตุนี้เอง กรุงเทพมหานครจึงเป็นหมุดสำคัญของประชาชนต่างจังหวัดที่ต้องการเข้ามาประกอบอาชีพ หารายได้ภายในเมืองหลวงของประเทศ ผู้จัดทำวิทยานิพนธ์จึงมีความตั้งใจที่จะติดตาม ผลของการใช้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐของประชาชนในชุมชนอุทิศอนุสรณ์ว่า ตั้งแต่มีการใช้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐไปแล้วนั้น มีความคิดเห็นหรือความพึงพอใจต่อนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐอย่างไรบ้าง

การทบทวนวรรณกรรม

นโยบายสาธารณะ มีการศึกษามากมายอย่างยาวนานนับตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยประเทศไทย ได้มีการศึกษานโยบายสาธารณะ เมื่อประเทศไทยมีนโยบายส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ในสมัยรัฐบาลของจอมพลถนอม กิตติขจร โดยให้ความสนใจเกี่ยวกับการศึกษาการจัดทำโครงการ การบริหารงานโครงการ การวางแผน และการประเมินผล จากนักวิชาการหลายๆ ท่าน สามารถสรุปได้ว่า นโยบายสาธารณะ คือ กิจกรรมหรือแนวทางของรัฐ ที่สามารถเลือกได้ว่าจะปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน ซึ่งมีแนวทางหรือวิธีการที่กำหนดไว้

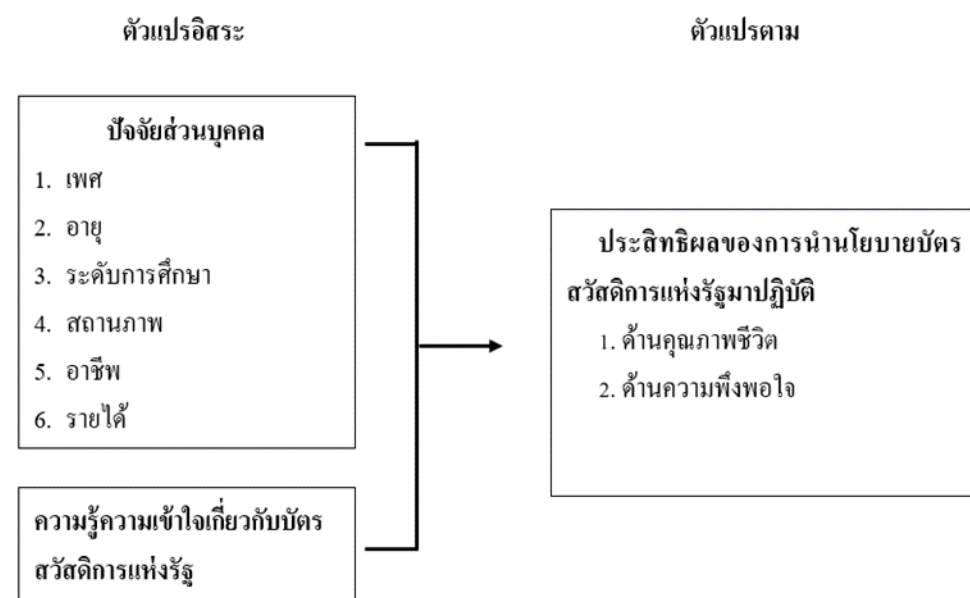
เพื่อให้เกิดการบรรลุวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่กำหนด ผ่านกระบวนการนโยบายสาธารณะ อีกทั้งมีการแบ่งประเภทของนโยบายสาธารณะที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละรูปแบบที่กำหนด

การนำนโยบายไปปฏิบัติ (POLICY IMPLEMENTATION) ถือเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญ เนื่องจาก นโยบาย หรือแผนโครงการต่างๆ นั้น แม้มีการวางแผนดำเนินการเป็นอย่างดี แต่หากขั้นตอนการนำไปปฏิบัติแล้วเกิดอุปสรรค ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ หรือไม่สามารถปฏิบัติได้ ก็ยังสามารถเป็นนโยบาย หรือแผน โครงการที่ดีได้ เพราะฉะนั้นขั้นตอนการนำไปปฏิบัติจึงมีความสำคัญสำหรับนโยบาย แผน หรือโครงการ โดยอาจมีปัจจัยอื่นๆ เข้ามาเกี่ยวข้องในการนำนโยบาย แผน หรือโครงการไปปฏิบัติ โดยการนำนโยบายไปปฏิบัติของวรรเดช จันทรศร ได้ให้ตัวแบบที่เอื้ออำนวยต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติรวม 6 ตัวแบบ ได้แก่ 1) ตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผล (RATIONAL MODEL) 2) ตัวแบบด้านการจัดการ (MANAGEMENT MODEL) 3) ตัวแบบทางด้านการพัฒนาองค์กร (ORGANIZATION DEVELOPMENT MODEL) 4) ตัวแบบทางด้านการกระบวนการของระบบราชการ (BUREAUCRATIC PROCESS MODEL) 5) ตัวแบบทางการเมือง (POLITICAL MODEL) 6) ตัวแบบเชิงบูรณาการ (INTEGRATED MODEL) ความพึงพอใจ หมายถึง ทัศนคติของบุคคลเกี่ยวกับการพอใจ ชอบใจในชีวิตจากกรที่ได้รับการตอบสนอง โดยแบ่งเป็นความพึงพอใจตามความจำเป็นของชีวิต ความพึงพอใจด้านจิตใจ ความพึงพอใจในความทะเยอทะยานของบุคคล

สมมติฐานการวิจัย

- 1) ระดับประสิทธิผลของการนำนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมาปฏิบัติ กรณีศึกษาชุมชนอุทิศอนุสรณ์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับ ดีมาก
- 2) ความรู้ความเข้าใจของประชาชนในชุมชนอุทิศอนุสรณ์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ที่มีต่่อนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ อยู่ในระดับ ดีมาก
- 3) ประสิทธิผลของการดำเนินการนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ แตกต่างกันตามการจำแนกปัจจัยส่วนบุคคล

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนซึ่งพักอาศัยในชุมชนอุทิศอนุสรณ์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำนวน 361 คน (สำนักงานเขตบางเขน, 2566) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรสำเร็จของ Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 190 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เกณฑ์การให้คะแนนแบบ Likert Scale 5 ระดับ ทดสอบความรู้อย่างเข้าใจ โดยใช้เกณฑ์การประเมินแบบ Bloom แบ่งระดับความรู้อย่างเข้าใจเป็น 3 ระดับ คือ ระดับความรู้อย่างเข้าใจต่ำ ปานกลาง สูง ทดสอบความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) โดยรวมมีค่าตั้งแต่ .80 ขึ้นไปทุกด้าน สถิติที่ใช้คือ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้การวิเคราะห์ค่าที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และดำเนินการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 55.5) มีอายุอยู่ระหว่าง 18-30 ปี (ร้อยละ 34.7) มีสถานภาพโสด (ร้อยละ 48.4) มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา (ร้อยละ 51.1) ประกอบอาชีพค้าขาย (ร้อยละ 38.4) และมีรายได้เฉลี่ยต่อปี 30,001-100,000 บาท (ร้อยละ 61.1)

ผลการวิเคราะห์ระดับความรู้อย่างเข้าใจของประชาชนที่มีต่อนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ พบว่า ประชาชนในชุมชนอุทิศอนุสรณ์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร มีค่าคะแนนในการตอบคำถามเกี่ยวกับความรู้อย่างเข้าใจเกี่ยวกับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ตอบคำถามถูกเกี่ยวกับบุคคลที่สามารถลงทะเบียนโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐได้ จะต้องมียาได้ไม่เกิน 100,000/ปี ร้อยละ 100 รองลงมา คือ ตอบคำถามถูกเกี่ยวกับ บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เป็นบัตรที่สามารถใช้แทนเงินสดได้ โดยสามารถนำไปใช้กับร้านค้ารับชำระหรือร้านค้าที่ร่วมโครงการใช้หรือไม่ และการตรวจสอบสถานะการลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ สามารถตรวจสอบได้ที่เว็บไซต์ บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ.mof.go.th ร้อยละ 98.9 รองลงมา คือ ตอบคำถามถูกเกี่ยวกับบัตรสวัสดิการมีเจ้าหน้าที่รัฐคอยให้คำปรึกษาเกี่ยวกับผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ (AO) เพื่อทำหน้าที่ดูแล ให้คำปรึกษา และติดตามผลการพัฒนาของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐเป็นรายบุคคล ร้อยละ 96.8 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิผลการดำเนินการนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ จากตารางที่ 1 พบว่า ประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในชุมชนอุทิศอนุสรณ์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศ ต่างกันมีประสิทธิผลของการดำเนินการนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมาปฏิบัติไม่แตกต่างกัน แต่จากตารางที่ 2 ตารางที่ 3 ตารางที่ 4 ตารางที่ 5 และตารางที่ 6 พบว่าประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในชุมชนอุทิศอนุสรณ์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ที่มีช่วงอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่างกัน มีประสิทธิผลของการดำเนินการนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมาปฏิบัติแตกต่างกัน พบว่า ประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในชุมชนอุทิศอนุสรณ์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร มีประสิทธิผลของการดำเนินการนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมาปฏิบัติ แตกต่างกันในภาพรวมและการจำแนกเฉพาะด้านอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 1 ประสิทธิผลของการนำนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมาปฏิบัติของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐชุมชนอุทิศอนุสรณ์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ

ประสิทธิผลของการนำนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมาปฏิบัติ	เพศ				t	sig
	ชาย		หญิง			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านคุณภาพชีวิต	3.54	0.898	3.50	0.945	0.298	0.414
ด้านความพึงพอใจ	3.76	0.963	3.80	1.027	-0.313	0.567
ภาพรวม	3.65	0.851	3.65	0.936	-0.021	0.201

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 2 ประสิทธิภาพของการนำนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมาปฏิบัติของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ
ชุมชนอุทิศอนุสรณ์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามช่วงอายุ

ประสิทธิภาพของการนำนโยบาย บัตรสวัสดิการแห่งรัฐมาปฏิบัติ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ด้านคุณภาพชีวิต	ระหว่างกลุ่ม	9.387	3	3.129	3.846	0.003*
	ภายในกลุ่ม	151.325	186	0.814		
	รวม	160.712	189			
ด้านความพึงพอใจ	ระหว่างกลุ่ม	13.423	3	4.474	4.770	0.011*
	ภายในกลุ่ม	174.456	186	0.938		
	รวม	187.879	189			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	11.405	3	3.802	4.308	0.007*
	ภายในกลุ่ม	162.891	186	0.876		
	รวม	174.296	189			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 ประสิทธิภาพของการนำนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมาปฏิบัติของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ
ชุมชนอุทิศอนุสรณ์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานภาพ

ประสิทธิภาพของการนำนโยบาย บัตรสวัสดิการแห่งรัฐมาปฏิบัติ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ด้านคุณภาพชีวิต	ระหว่างกลุ่ม	4.650	2	2.325	2.876	0.064
	ภายในกลุ่ม	156.061	187	0.835		
	รวม	160.712	189			
ด้านความพึงพอใจ	ระหว่างกลุ่ม	9.843	2	4.741	4.970	0.008*
	ภายในกลุ่ม	178.396	187	0.954		
	รวม	187.879	189			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	6.519	2	3.260	4.192	0.017*
	ภายในกลุ่ม	145.415	187	0.778		
	รวม	151.934	189			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4 ประสิทธิภาพของการนำนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมาปฏิบัติของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ
ชุมชนอุทิศอนุสรณ์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา

ประสิทธิภาพของการนำนโยบายบัตร สวัสดิการแห่งรัฐมาปฏิบัติ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ด้านคุณภาพชีวิต	ระหว่างกลุ่ม	8.664	2	4.332	5.328	0.001*
	ภายในกลุ่ม	152.048	187	0.813		
	รวม	160.712	189			
ด้านความพึงพอใจ	ระหว่างกลุ่ม	14.033	2	7.017	7.548	0.006*
	ภายในกลุ่ม	173.845	187	0.930		
	รวม	187.879	189			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	11.006	2	5.503	7.302	0.001*
	ภายในกลุ่ม	140.928	187	0.754		
	รวม	151.934	189			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 5 ประสิทธิภาพของการนำนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมาปฏิบัติของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ
ชุมชนอุทิศอนุสรณ์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพ

ประสิทธิภาพของการนำนโยบายบัตร สวัสดิการแห่งรัฐมาปฏิบัติ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ด้านคุณภาพชีวิต	ระหว่างกลุ่ม	6.693	4	1.673	2.010	0.095
	ภายในกลุ่ม	154.018	185	0.833		
	รวม	160.712	189			
ด้านความพึงพอใจ	ระหว่างกลุ่ม	11.878	4	2.969	3.121	0.016*
	ภายในกลุ่ม	176.001	185	0.951		
	รวม	187.879	189			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	9.095	4	2.274	2.945	0.022*
	ภายในกลุ่ม	142.840	185	0.772		
	รวม	151.934	189			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 6 ประสิทธิภาพของการนำนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมาปฏิบัติของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ชุมชนอุทิศอนุสรณ์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำแนกตารางได้

ประสิทธิผลของการนำนโยบายบัตร สวัสดิการแห่งรัฐมาปฏิบัติ	รายได้				t	sig
	ต่ำกว่า 30,000		30,001-100,000			
	บาท/ปี		บาท/ปี			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านคุณภาพชีวิต	3.47	0.934	3.55	0.917	-0.580	0.945
ด้านความพึงพอใจ	4.02	1.041	3.63	0.940	2.714	0.301
ภาพรวม	3.75	0.921	3.59	0.879	1.187	0.980

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานตามปัจจัยส่วนบุคคลกับประสิทธิผลของการดำเนินการนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมาปฏิบัติของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐชุมชนอุทิศอนุสรณ์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จากตารางที่ 7 พบว่า ประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ชุมชนอุทิศอนุสรณ์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ที่มีอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา และอาชีพ ที่ต่างกัน มีประสิทธิผลของการดำเนินการนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมาปฏิบัติ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ชุมชนอุทิศอนุสรณ์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศแตกต่างกัน มีประสิทธิผลของการดำเนินการนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมาปฏิบัติไม่แตกต่างกันซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ในขณะที่ประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ชุมชนอุทิศอนุสรณ์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ที่มีรายได้แตกต่างกัน มีประสิทธิผลของการดำเนินการนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมาปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 7 การสรุปผลการทดสอบสมมติฐานตามปัจจัยส่วนบุคคลกับประสิทธิผลของการดำเนินการนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมาปฏิบัติของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ชุมชนอุทิศอนุสรณ์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

ข้อมูลส่วนบุคคล	Sig.	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
		เป็นไปตามสมมติฐาน	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
เพศ	0.201	✓	
อายุ	0.007	✓	
สถานภาพ	0.017	✓	
ระดับการศึกษา	0.001	✓	
อาชีพ	0.022	✓	
รายได้	0.980		✓

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลการนำนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมาปฏิบัติ กรณีศึกษาชุมชนอุทิศอนุสรณ์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.53 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.806 เมื่อนำมาจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความพึงพอใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.82 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.966 รองลงมาคือ ด้านคุณภาพชีวิต ค่าเฉลี่ย 3.23 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.766 สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ พรณี แยมพราย (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินผลนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐกรณีศึกษาเขตลาดกระบัง พบว่า ปัจจัย

ส่วนบุคคลของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นต่อนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่ในด้านเนื้อหา ด้านกระบวนการและด้านผลลัพธ์นั้นไม่แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ พบว่า ประชาชนในชุมชนอุทิศอนุสรณ์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร มีค่าคะแนนในการตอบคำถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ตอบคำถามถูกเกี่ยวกับบุคคลที่สามารถลงทะเบียนโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐได้ จะต้องมียาได้ไม่เกิน 100,000/ปี ร้อยละ 100 รองลงมา คือ ตอบคำถามถูกเกี่ยวกับ บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เป็นบัตรที่สามารถใช้แทนเงินสดได้ โดยสามารถนำไปใช้กับร้านค้าธงฟ้าหรือร้านค้าที่ร่วมโครงการใช้หรือไม่ และการตรวจสอบสถานะการลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ สามารถตรวจสอบได้ที่เว็บไซต์ บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ.mof.go.th ร้อยละ 98.9 รองลงมา คือ ตอบคำถามถูกเกี่ยวกับบัตรสวัสดิการมีเจ้าหน้าที่รัฐคอยให้คำปรึกษาเกี่ยวกับผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ (AO) เพื่อทำหน้าที่ดูแล ให้คำปรึกษา และติดตามผลการพัฒนาของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐเป็นรายบุคคล ร้อยละ 96.8 ตามลำดับ สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ นริศรา บำยฤทธิ์ (2562) ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การขับเคลื่อนนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ (บัตรผู้มีรายได้น้อย) ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดสุโขทัย พบว่า ปัจจัยด้านผลประโยชน์ที่ได้รับจากนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐโดยรวม อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการช่วยเหลือให้เข้าถึงแหล่งเงินทุน รองลงมาคือ การเข้าถึงสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐาน ซึ่งอยู่ในหมวดหมู่ของด้านความพึงพอใจ และการศึกษาวิจัยของ จารุวิทย์ ศิริพรรณปัญญา (2564) ได้ศึกษา เรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนต่อโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในเขตจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนในเขตจังหวัดมหาสารคามต่อนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านข้อมูลที่ได้รับจากการบริการ ด้านระยะเวลาในการดำเนินการ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านความสะดวกที่ได้รับและด้านคุณภาพของบริการที่ได้รับ

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบประสิทธิผลการดำเนินการนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ชุมชนอุทิศอนุสรณ์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในชุมชนอุทิศอนุสรณ์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกันมีประสิทธิผลของการดำเนินการนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมาปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในชุมชนอุทิศอนุสรณ์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ที่มีช่วงอายุต่างกัน มีประสิทธิผลของการดำเนินการนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมาปฏิบัติ แตกต่างกันในภาพรวมและการจำแนกเฉพาะด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในชุมชนอุทิศอนุสรณ์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีประสิทธิผลของการดำเนินการนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมาปฏิบัติไม่แตกต่างกันในด้านความคุณภาพชีวิต ขณะที่ภาพรวมและด้านความพึงพอใจ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในชุมชนอุทิศอนุสรณ์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีประสิทธิผลของการดำเนินการนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ มาปฏิบัติ แตกต่างกัน ในภาพรวมและการจำแนกเฉพาะด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในชุมชนอุทิศอนุสรณ์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีประสิทธิผลของการดำเนินการนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมาปฏิบัติไม่แตกต่างกันในด้านความคุณภาพชีวิต ขณะที่ภาพรวมและด้านความพึงพอใจ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในชุมชนอุทิศอนุสรณ์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ที่มีรายได้ต่างกัน มีประสิทธิผลของการดำเนินการนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมาปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการวิจัย

1) ผลจากการวิจัยด้านคุณภาพชีวิต พบว่า ประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการ ในชุมชนอุทิศอนุสรณ์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร มีประสิทธิผลการน่านโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ มาปฏิบัติน้อยที่สุด ในประเด็นบัตรสวัสดิการแห่ง

รัฐทำให้ภาระหนี้สินลดน้อยลง ดังนั้น ผู้ดำเนินการนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการพิจารณาทบทวนการให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ซึ่งเป็นผู้มีรายได้น้อย ให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างมีรูปธรรม กล่าวคือ ควรมีการวางแผนการดำเนินการนโยบาย ให้ความช่วยเหลือประชาชน ลดโอกาสการเกิดหนี้สินขึ้น ถึงแม้ว่าการลดหนี้สินให้กับประชาชนนั้น จะเป็นสิ่งที่พึงกระทำได้ยาก แต่ผู้ดำเนินการนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ จะต้องมีการพิจารณา หรือกระบวนการดำเนินงานของนโยบายที่จะเข้าไปยับยั้งการก่อหนี้สินของประชาชนให้มากที่สุด

2) ผลจากการวิจัยด้านความพึงพอใจ พบว่า ประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการ ในชุมชนอุทิศอนุสรณ์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร มีประสิทธิผลการนำนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมาปฏิบัติน้อยที่สุดในประเด็นเกี่ยวกับความ พึงพอใจกับวงเงินที่รัฐได้มีการช่วยเหลือผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ค่าซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็น จากร้านธงฟ้าและร้านอื่นๆ ที่กระทรวงกำหนดให้มีความเหมาะสม ดังนั้น ผู้ดำเนินการนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการพิจารณาทบทวนเกี่ยวกับวงเงินที่มอบให้กับประชาชนเพื่อใช้เป็นค่าใช้จ่ายต่างๆ ภายในครัวเรือน เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการของประชาชนเกี่ยวกับการช่วยเหลือค่าครองชีพ ลดภาระหนี้สินภายในครัวเรือน และลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงสวัสดิการต่างๆ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการศึกษาประสิทธิผลการนำนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมาปฏิบัติ ในชุมชนอื่นๆ ทั้งในกรุงเทพมหานคร หรือต่างจังหวัด
- 2) ควรมีการศึกษาประสิทธิผลการนำนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมาปฏิบัติ ด้านคุณภาพชีวิต

เอกสารอ้างอิง

- จารุวิทย์ ศิริพรรณปัญญา. (2564). ความพึงพอใจของประชาชนต่อโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในเขตจังหวัดมหาสารคาม. การค้นคว้าอิสระหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- จุมพล หินพานิช. (2549). แนวทางการพัฒนาศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในชุมชน. นนทบุรี. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชนพล สราญจิตร. (2558). ปัญหาความยากจนในสังคมไทย. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย. 12-13.
- พรณี แยมพราย. (2561). การประเมินผลนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐกรณีศึกษาเขตลาดกระบัง. การค้นคว้าอิสระรัฐหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). ความพึงพอใจ ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นานมีบุ๊คส์.
- วรเดช จันทรศร. (2551). ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สุรศักดิ์ นาถวิล. (2544). ความพึงพอใจของผู้ใช้ยานพาหนะต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ จราจร สถานีตำรวจภูธร อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สำนักงานเขตบางเขน. (2566). ข้อมูลประชากร จำแนกรายชุมชนปีพุทธศักราช 2566. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2566, จาก http://data.bangkok.go.th/dataset/dba_626a6c27b0f93/resource/921cfa58-efa4-42fe-91da-f96f0a4d8313.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2564). สถิติรายได้และรายจ่ายครัวเรือน. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2566, จาก <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/08.aspx>.
- ศุภชัย ยาวะประภา. (2533). นโยบายสาธารณะ. กรุงเทพมหานคร, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Fradier, G. (1976). Quality-of-work Life UNSCO Luanne. Perfected by Impieries Reunites de Launne, 2(3), 30.

UNESCO. (1978). *Indicators of Environmental Quality and Quality of Life*. Paris: UNESCO

Data Availability Statement: The raw data supporting the conclusions of this article will be made available by the authors, without undue reservation.

Conflicts of Interest: The authors declare that the research was conducted in the absence of any commercial or financial relationships that could be construed as a potential conflict of interest.

Publisher's Note: All claims expressed in this article are solely those of the authors and do not necessarily represent those of their affiliated organizations, or those of the publisher, the editors and the reviewers. Any product that may be evaluated in this article, or claim that may be made by its manufacturer, is not guaranteed or endorsed by the publisher.

Copyright: © 2023 by the authors. This is a fully open-access article distributed under the terms of the Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0).